

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Татар Шуган авыл
жирлеге жирле үзидарэ органнары законнарга һәм муниципаль норматив
хокукый актларына
үзгәрешләр кертү мониторингы турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирле үзидарэ органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Татар Шуган авыл жирлеге (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарэ органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарэ органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген, мәгълүмат кабул итүне (басмасын) тәмин итү, муниципаль актларны үзгәртү һәм үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару) өчен жыюны, гомумиләштерү, анализлауны һәм бәяләү эшчәнлеген күздә тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарэ органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарэ органнары мониторинг үткәргәндә Азнакай муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге һәм Татарстан Республикасы «Азнакай муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең башка жирле үзидарэ органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарэ органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатлау;

жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарэ органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг түбәндәгеләрне жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм үзгәрешләрне бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең

башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Татар Шуган авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренң, семинарларның, гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ;

прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар иҗат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар

реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамэлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

мәгълүмати системаларда закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

мәгълүмат системаларында хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенә «региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрән югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамэлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгатьләрән үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенә чикләрән үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренә мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый акты кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрән канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту), үз көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтиҗәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актың үз көчен югалтуын тану турында, Яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяҗы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 60 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткөрүгө нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшқуарларның, дәүләт хақимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнен вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәғлүматы, прокурор жавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган қарарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очрақларда мониторинг үткөрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затқа хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачықланган очрақта, жирле үзидарә органнарының норма чығару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышқа ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт қабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрақтан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга қалмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткөрү өчен жаваплы затлар яртыеллык буенча жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында мониторинг нәтижәләре турында хисап тотә (5 июльгә, 5 гыйнварга қадәр).

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәғлүмат) қарап торырга тиеш:
мониторинг үткөрү объекты турында мәғлүмат;
мониторинг үткөрү башқаручылары турында мәғлүмат;
мониторинг үткөрү чоры турында мәғлүмат;
хоқуқый жайга салу предметының қысқача характеристикасы, мониторинг үткөрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәғлүмат) қарап торырга мөмкин:

хоқуқый жайга салуның ачықланган проблемалары турында мәғлүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны қабул итү, юққа чығару зарурлығы турында тәкъдимнәр;
тиешле хоқуқый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хоқуқый жайга салуны қамилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башқа нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча қабат қабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хоқуқый актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртіптә һәм срокларда кертү өчен жиберелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачықланган муниципаль актлар жиберелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чығару процессын қамилләштерү буенча тәкъдимнәр әзер булырга мөмкин.

IV. жаваплылық

19. Мониторинг үткөрү һәм хоқуқый ижәт итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары қарамагына қараган тиешле хоқуқый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы затлар жаваплы.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.